

Molestowanie czy komplement?

20 lat Fundacji CBOS 1997–2017

Od 11 kwietnia 1997 r., od wejścia w życie ustawy z dnia 20 lutego 1997 r. o fundacji Centrum Badania Opinii Społecznej, **CBOS DZIAŁA JAKO FUNDACJA.**

Dwadzieścia lat w życiu politycznym, społecznym i w życiu fundacji to dużo. Wiele się przez ten czas zdarzyło.

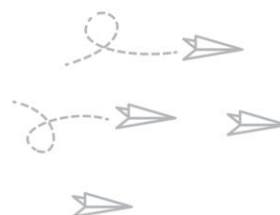
CBOS ZREALIZOWAŁ

836
badań

REZULTATY BADAŃ STATUTOWYCH UDOSTĘPNILIŚMY
SPOŁECZEŃSTWU, MEDIOM, INSTYTUCJOM PUBLICZNYM
I ORGANOM PAŃSTWOWYM W POSTACI

3735
komunikatów

PRACOWAŁO DLA NAS

3600
ankieterów

PRZEBADALIŚMY PONAD

1 000 000
respondentów

Naszym czytelnikom, naszym respondentom i sobie życzymy kolejnych lat owocnych i inspirujących badań, upowszechniania płynącej z nich wiedzy o społeczeństwie, a także popularyzacji dorobku fundacji CBOS.

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Molestowanie seksualne nie jest zdefiniowane w polskim prawie karnym ani w prawie wykroczeń¹. Przyjmuje się, że jest nim każde nieakceptowane zachowanie poniżające lub naruszające godność drugiej osoby, odnoszące się do płci lub mające charakter seksualny. Sposób postrzegania i ocena różnego typu zachowań w kontekście molestowania seksualnego ma charakter subiektywny – niezależnie od norm kulturowych i obyczajowych każdy z nas sam wyznacza granicę, poza którą zaczyna się czuć molestowany. Molestowanie nie musi mieć zatem charakteru fizycznego – może przybierać formę słowną, dwuznacznych propozycji, komentarzy czy grubiańskich żartów, lub wyrażać się w lubieżnych spojrzeniach.

W celu zdefiniowania akceptowanych społecznie norm w odniesieniu do zachowań nacechowanych seksualnie, w paździenikowym badaniu² poddaliśmy ocenie ankietowanych kilka typów sytuacji:

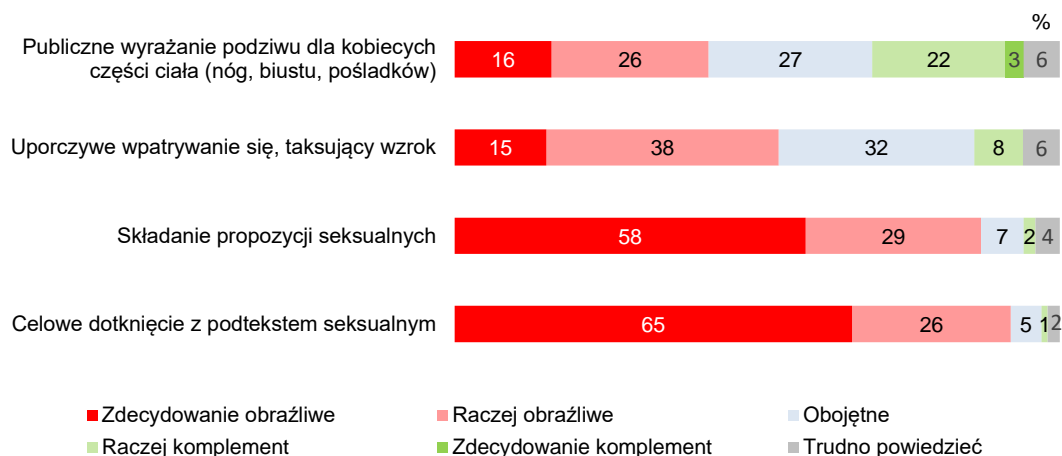
- publiczne wyrażanie podziwu dla kobiecych części ciała (nóg, biustu, pośladków);
- uporczywe wpatrywanie się, taksujący wzrok;
- składanie propozycji seksualnych;
- celowe dotknięcie z podtekstem seksualnym.

Dla zachowania większej przejrzystości, oceniane zachowania przedstawione zostały w kontekście braku jakichkolwiek powiązań pomiędzy osobami, których dotyczą: chodziło nam o postępowanie mężczyzny wobec nieznamionej kobiety.

¹ W zależności od stanu faktycznego molestowanie seksualne może wypełniać znamiona czynu zabronionego (prawo karne) bądź czynu godzącego w obyczajność publiczną (prawo wykroczeń).

² Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (329) przeprowadzono metodą wywiadów bezpośrednich (face-to-face) wspomaganym komputerowo (CAPI) w dniach 5–12 października 2017 roku na liczącej 948 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

RYS. 1. Przedstawiamy kilka typów zachowań mężczyzn wobec obcych kobiet. O każdym z tych zachowań proszę powiedzieć czy, w Pana(i) ocenie, jest ono dla kobiety obraźliwe czy jest to dla niej komplement

Zachowaniami naruszającymi godność kobiety, a tym samym noszącymi znamiona molestowania, są w społecznym odczuciu przede wszystkim te, które nie pozostawiają wątpliwości co do intencji i kontekstu: składanie obcej kobiecie propozycji o charakterze seksualnym (58% zdecydowanej dezaprobaty) i celowe dotknięcie z podtekstem seksualnym (65% zdecydowanej dezaprobaty). Opinie badanych wskazują, że zdecydowanie mniejszym „ciężarem gatunkowym” charakteryzuje się w omawianym kontekście uporczywe wpatrywanie się (taksujący wzrok), uznane za zdecydowanie obraźliwe dla kobiety jedynie przez 15% ogółu badanych. Jeszcze łagodniej Polacy traktują publiczne wyrażanie podziwu dla atrybutów kobiecości (biustu, nóg, pośladków) – w przypadku tego rodzaju zachowania mężczyzny wobec obcej kobiety zdecydowaną dezaprobatę deklaruje również 15% ogółu badanych, ale jednocześnie co czwarta osoba uważa je za komplement dla kobiety (3% w sposób zdecydowany).

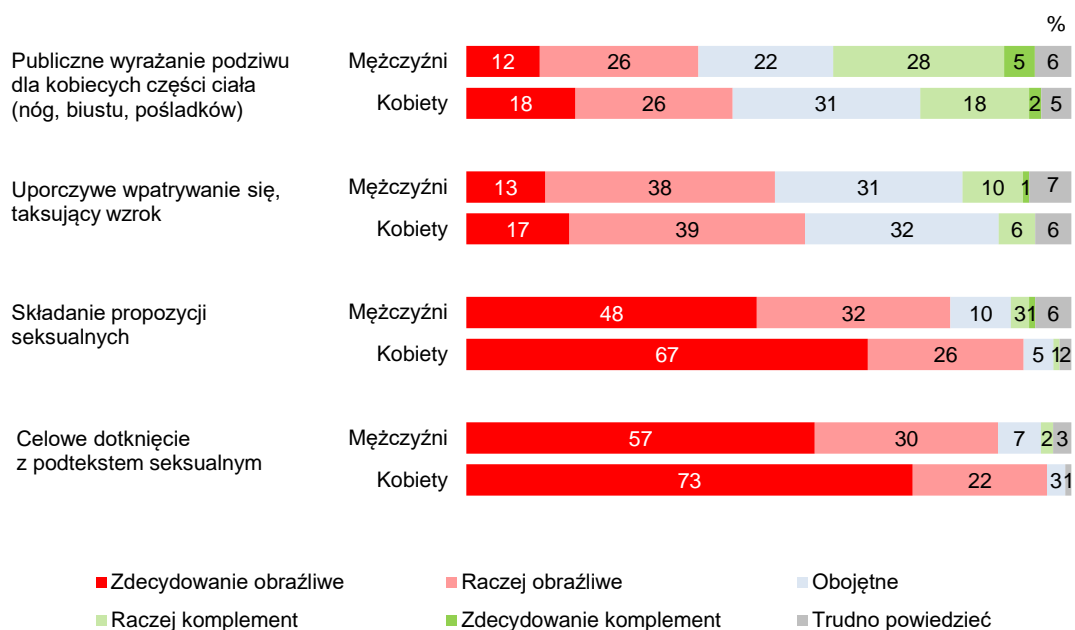
Czynnikiem silnie różnicującym opinie badanych w omawianych kwestiach, jest – co dość oczywiste – płeć.

W przypadku wszystkich uwzględnionych w pytaniu typów zachowań kobiety częściej niż mężczyźni postrzegają je jako zdecydowanie obraźliwe dla przedstawicielek swojej płci. Różnica ta dotyczy zwłaszcza sytuacji z jednoznacznym podtekstem seksualnym, jak składanie seksualnych propozycji, które za zdecydowanie uwłaczające kobiecie uważa niespełna połowa respondentów płci męskiej (48%) i ponad dwie trzecie (67%) respondentek, oraz celowego dotknięcia, w przypadku którego odsetki te wynoszą odpowiednio 57% i 73%. Dla mężczyzn częściej niż dla kobiet są to natomiast sytuacje obojętne, a znaleźli się też tacy (nieliczni), którzy postrzegają je w kategoriach komplementu dla kobiety.

W odniesieniu do pozostałych dwóch typów zachowań uwzględnionych w pytaniu notujemy mniejsze różnice w odsetkach ocen negatywnych wśród kobiet i mężczyzn, choć tu również kobiety nieco częściej definiują je jako obraźliwe dla siebie.

CBOS

RYS. 2. Ocena zachowań mężczyzn wobec obcych kobiet w podziale według płci

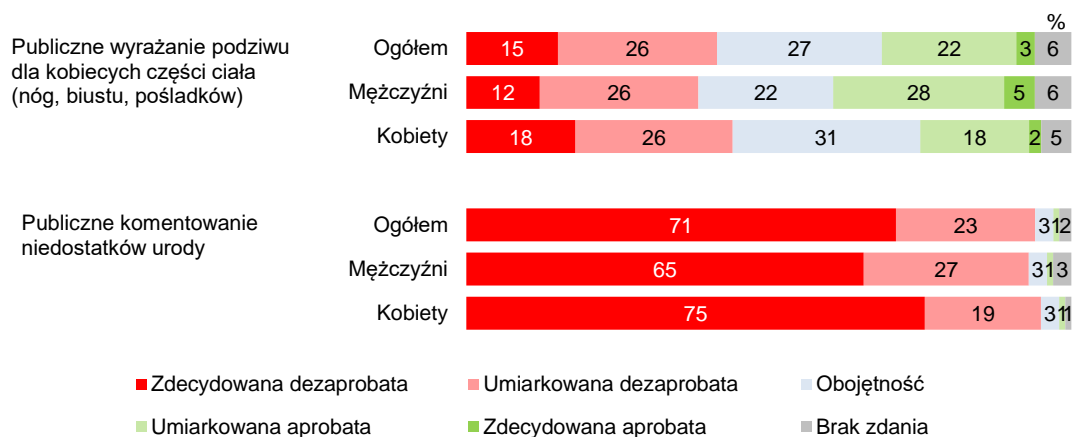

Warto zwrócić uwagę na wysokie odsetki badanych – w tym także kobiet – pozytywnie postrzegających sytuację, w której mężczyzna publicznie wyraża podziw dla biustu, nóg czy pośladków obcej sobie kobiety: co trzeci mężczyzna i co piąta kobieta uważa, że spotykające się z tego rodzaju uwagami panie powinny traktować je jako komplement.

W celu sprawdzenia, czy społeczny poziom akceptacji werbalnych zaczepek odnoszących się do wyglądu kobiety bazuje na samym fakcie dopuszczalności tego rodzaju komentarzy wobec obcej osoby, poprosiliśmy respondentów dodatkowo o ustosunkowanie się do sytuacji publicznego komentowania niedostatków urody obcej kobiety.

O ile publiczne wyrażanie podziwu dla biustu, nóg czy pośladków obcej kobiety traktowane jest z aprobatą bądź przynajmniej obojętnie przez połowę badanych, o tyle publiczne komentowanie przez mężczyznę niedostatków damskiej urody spotyka się z powszechną dezaprobatą, zarówno wśród kobiet, jak i mężczyzn. Oznacza to, że znacznej części Polaków – w tym kobietom – nie przeszkadza sam fakt publicznego komentowania przez mężczyznę fizyczności obcej kobiety, o ile komentarz ten jest pozytywny.

RYS. 3. Ocena publicznego komentowania przez mężczyzn wyglądu obcej kobiety w zależności od typu komentarza

Czynnikami znacząco różnicującymi opinię badanych w kwestii zachowań podejmowanych przez mężczyzn wobec obcych kobiet i naruszających ich godność są – poza płcią – miejsce zamieszkania i wykształcenie: wraz z wielkością miejscowości i poziomem wykształcenia rosną odsetki opinii zdecydowanie krytycznych w odniesieniu do wszystkich poddanych ocenie sytuacji. Analiza danych pozwoliła na wyodrębnienie grupy prezentującej najbardziej permissywną postawę w omawianych kwestiach: są to przede wszystkim mężczyźni (71%), mieszkający na wsi bądź w najmniejszych miastach (75%), legitymujący się wykształceniem podstawowym lub zasadniczym zawodowym (64%).

W społecznym odczuciu, kryterium niezbędnym dla zdefiniowania zachowania mężczyzny wobec obcej kobiety w kategoriach molestowania jest jego jednoznacznie seksualny kontekst. Spośród czterech typów sytuacji uwzględnionych w badaniu kryterium to spełniają bezpośrednio propozycje seksualne i celowy dotyk o charakterze seksualnym. Brak tego rodzaju zdecydowanie jednoznacznego nacechowania osłabia sprzeciw i sprawia, że zachowania takie jak publiczne komentowanie atrybutów kobiecości czy taksujące spojrzenia zdecydowanie rzadziej postrzegane są jako naruszające godność kobiety.

Opracowała

Magdalena Gwiazda

TABELA 1

		Zachowanie mężczyzny wobec obcej kobiety: publiczne wyrażanie podziwu dla kobiecych części ciała (biust, nogi, pośladki). Czy, w Pana(i) ocenie jest ono dla kobiety obraźliwe czy jest to dla niej komplement?							Liczba osób
		Zdecydowanie obraźliwe	Raczej obraźliwe	Obojętne	Raczej komplement	Zdecydowanie komplement	Trudno powiedzieć	Odmowa odpowiedzi	
		%	%	%	%	%	%	%	
Ogółem		16	26	27	22	3	6	0	948
Płeć	Mężczyźni	12	26	22	28	5	6	1	445
	Kobiety	18	26	31	18	2	5		503
Wiek	18-24 lata	10	28	29	25	6	1		73
	25-34	13	26	34	22	2	4		184
	35-44	14	27	28	20	3	6	1	177
	45-54	20	29	20	19	3	9		143
	55-64	17	21	27	26	4	5		172
	65 lat i więcej	17	26	22	23	3	7	1	200
Miejsce zamieszkania	Wieś	13	23	27	27	5	6	0	377
	Miasto do 19 999	12	30	34	19	2	4		140
	20 000 - 99 999	17	28	24	20	3	7	1	210
	100 000 - 499 999	19	29	24	19	4	4		129
	500 000 i więcej mieszk.	24	25	26	20		4		93
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	10	24	28	21	7	9	1	182
	Zasadnicze zawodowe	13	24	23	31	4	6		231
	Średnie	17	25	30	22	2	5		290
	Wyższe	20	31	26	16	2	4	1	245
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	24	35	19	14	1	5	2	98
	Średni personel, technicy	18	41	18	12	2	10		40
	Pracownicy adm.-biurowi	20	22	34	21	3	1		63
	Pracownicy usług	16	26	40	14	1	4		60
	Robotnicy wykwalifikowani	10	19	30	32	2	7		111
	Robotnicy niewykwalifik.	9	24	30	30		8		41
	Rolnicy	9	31	31	21	4	3		46
	Pracujący na własny rach.	17	25	24	19	7	8		46
	Bezrobotni	7	24	21	30	9	8		30
	Emeryci	17	24	22	25	4	6	1	240
	Renciści	19	19	27	23	7	4		55
	Uczniowie i studenci	8	31	28	26	6			40
Gospodynie domowe i inni	14	29	32	17	2	7		78	
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	19	27	29	17	1	7		120
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	15	10	35	36		2	3	63
	sekt. prywat. poza rolnict.	15	30	26	20	3	6		285
	prywatnym gosp. rolnym	9	31	33	20	4	3		46
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	16	21	24	27	6	7		70
	Od 650 zł do 999 zł	17	21	35	22	4	2		137
	Od 1000 zł do 1399 zł	15	22	29	21	6	8		161
	Od 1400 zł do 1999 zł	17	28	28	23	1	3		161
	2000 zł i więcej	16	35	21	21	2	4	1	248
Ocena własnych war. mater.	Złe	20	26	19	19	3	13		68
	Średnie	13	24	31	22	5	5	1	368
	Dobre	17	28	25	23	2	5	0	512
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	18	40	26	12		4		44
	Raz w tygodniu	14	25	25	27	3	5	1	433
	1-2 razy w miesiącu	11	28	33	20	2	7		127
	Kilka razy w roku	21	20	27	21	5	7		230
	W ogóle nie uczestniczy	15	35	27	15	3	6		110
Poglądy polityczne	Lewica	21	27	28	18	1	5		162
	Centrum	16	24	30	20	2	6	1	267
	Prawica	14	27	24	26	5	4		312
	Trudno powiedzieć	14	25	25	25	4	7		197

TABELA 2

		Zachowanie mężczyzny wobec obcej kobiety: uporczywe wpatrywanie się, taksujący wzrok. Czy, w Pana(i) ocenie jest ono dla kobiety obraźliwe czy jest to dla niej komplement?						Liczba osób	
		Zdecydowanie obraźliwe	Raczej obraźliwe	Obojętne	Raczej komplement	Zdecydowanie komplement	Trudno powiedzieć		Odmowa odpowiedzi
		%	%	%	%	%	%		%
Ogółem		15	38	32	8	0	6	0	948
Płeć	Mężczyźni	13	38	31	10	1	7	0	445
	Kobiety	17	39	32	6	0	6		503
Wiek	18–24 lata	13	44	31	10	2	1		73
	25–34	14	40	37	7		2		184
	35–44	17	36	35	6		5		177
	45–54	18	42	26	4		11		143
	55–64	13	40	32	7	0	8		172
	65 lat i więcej	14	34	28	13	1	9	1	200
Miejsce zamieszkania	Wieś	10	38	35	9	0	7	0	377
	Miasto do 19 999	12	39	29	13	1	6		140
	20 000 – 99 999	20	35	32	5	1	7	1	210
	100 000 – 499 999	19	38	32	5	0	5		129
	500 000 i więcej mieszk.	22	45	22	5		6		93
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	8	35	32	11		13	1	182
	Zasadnicze zawodowe	12	36	33	13	1	6		231
	Średnie	15	40	35	5	1	5		290
	Wyższe	24	41	27	5		4	0	245
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	21	49	21	3	1	6		98
	Średni personel, technicy	16	40	33	4		6		40
	Pracownicy adm.-biurowi	32	29	32	5		3		63
	Pracownicy usług	13	32	42	5		9		60
	Robotnicy wykwalifikowani	12	36	40	4	1	7		111
	Robotnicy niewykwalifik.	8	44	21	19		9		41
	Rolnicy	7	46	34	8		4		46
	Pracujący na własny rach.	27	41	24	2		6		46
	Bezrobotni	6	46	23	17		9		30
	Emeryci	15	34	28	12	1	9	1	240
	Renciści	11	31	43	8		7		55
	Uczniowie i studenci	14	45	29	12				40
	Gospodynie domowe i inni	7	43	40	6		3		78
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	23	41	25	6		5		120
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	11	40	35	11		4		63
	sekt. pryw. poza rolnict.	17	39	32	4	1	7		285
	prywatnym gosp. rolnym	10	45	32	8		4		46
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	10	52	27	9		2		70
	Od 650 zł do 999 zł	14	33	39	7		7		137
	Od 1000 zł do 1399 zł	13	32	36	10		8		161
	Od 1400 zł do 1999 zł	16	40	30	8		6		161
	2000 zł i więcej	20	45	27	5	1	3		248
Ocena własnych war. mater.	Złe	16	28	30	13		12		68
	Średnie	12	39	32	8		7	1	368
	Dobre	17	39	31	7	1	5		512
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	21	37	34	5		3		44
	Raz w tygodniu	15	38	31	9	0	6	0	433
	1–2 razy w miesiącu	13	39	33	9	1	6		127
	Kilka razy w roku	18	36	34	6	0	6		230
	W ogóle nie uczestniczy	10	45	30	6		9		110
Poglądy polityczne	Lewica	16	44	32	4		4		162
	Centrum	19	38	34	4	0	5		267
	Prawica	12	40	30	12	0	6		312
	Trudno powiedzieć	13	32	33	10	1	11		197

TABELA 3

		Zachowanie mężczyzny wobec obcej kobiety: składanie propozycji seksualnych. Czy, w Pana(i) ocenie jest ono dla kobiety obraźliwe czy jest to dla niej komplement?							Liczba osób
		Zdecydowanie obraźliwe	Raczej obraźliwe	Obojętne	Raczej komplement	Zdecydowanie komplement	Trudno powiedzieć	Odmowa odpowiedzi	
		%	%	%	%	%	%	%	
Ogółem		58	29	7	2	0	4	0	948
Płeć	Mężczyźni	48	32	10	3	1	6	1	445
	Kobiety	67	26	5	1		2		503
Wiek	18–24 lata	60	31	7	2				73
	25–34	58	31	9			1		184
	35–44	58	31	6	4		1		177
	45–54	66	26	4	1		3		143
	55–64	58	28	6	1	0	6	1	172
	65 lat i więcej	52	26	8	4	1	7	1	200
Miejsce zamieszkania	Wieś	51	34	7	2	0	5	0	377
	Miasto do 19 999	56	30	8	4		2		140
	20 000 – 99 999	60	28	7	1	0	3	1	210
	100 000 – 499 999	68	23	4	1		2	1	129
	500 000 i więcej mieszk.	71	19	7	1		2		93
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	44	33	7	5	1	9	1	182
	Zasadnicze zawodowe	55	32	8	1	0	3	0	231
	Średnie	61	28	8	1	0	2		290
	Wyższe	67	25	5	1		2	0	245
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	69	21	7	2		1		98
	Średni personel, technicy	60	28	4			8		40
	Pracownicy adm.-biurowi	71	25	3			1		63
	Pracownicy usług	58	34	5		1	3		60
	Robotnicy wykwalifikowani	55	34	7			4		111
	Robotnicy niewykwalifik.	59	34	3	4				41
	Rolnicy	58	25	14			2		46
	Pracujący na własny rach.	56	38	4				2	46
	Bezrobotni	46	35	8	7		5		30
	Emeryci	54	28	7	3	1	5	1	240
	Renciści	47	23	15	7		8		55
	Uczniowie i studenci	58	28	12	2				40
	Gospodynie domowe i inni	62	29	4	1		4		78
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	68	21	7	3		1		120
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	54	32	10			4		63
	sekt. prywat. poza rolnict.	60	33	4		0	3	0	285
	prywatnym gosp. rolnym	57	26	14			2		46
	Do 649 zł	57	25	6	9		3		70
Dochody na jedną osobę	Od 650 zł do 999 zł	56	33	7	1		3		137
	Od 1000 zł do 1399 zł	57	29	5	2	0	6		161
	Od 1400 zł do 1999 zł	58	28	10	2		3		161
	2000 zł i więcej	62	28	6	2		2		248
	Ocena własnych war. mater.	Złe	56	23	10	2		9	
Średnie		53	32	8	2		4	1	368
Dobre		62	28	6	2	0	3	0	512
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	78	16		6				44
	Raz w tygodniu	55	33	5	2	1	4	0	433
	1–2 razy w miesiącu	57	31	4	3		4	1	127
	Kilka razy w roku	63	19	12	2		4		230
	W ogóle nie uczestniczy	54	35	9	1		2		110
Poglądy polityczne	Lewica	62	25	8	1	0	3	1	162
	Centrum	57	32	7	1	0	3		267
	Prawica	56	29	7	4	0	4		312
	Trudno powiedzieć	59	28	7	1		5		197

TABELA 4

		Zachowanie mężczyzny wobec obcej kobiety: celowe dotknięcie z podtekstem seksualnym. Czy, w Pana(i) ocenie jest ono dla kobiety obraźliwe czy jest to dla niej komplement?							Liczba osób
		Zdecydowanie obraźliwe	Raczej obraźliwe	Obojętne	Raczej komplement	Zdecydowanie komplement	Trudno powiedzieć	Odmowa odpowiedzi	
		%	%	%	%	%	%	%	
Ogółem		65	26	5	1	0	2	0	948
Płeć	Mężczyźni	57	30	7	2	0	3	0	445
	Kobiety	73	22	3	0		1		503
Wiek	18–24 lata	67	23	6	4				73
	25–34	68	28	4			0		184
	35–44	67	24	5	2		2		177
	45–54	70	25	2		1	2		143
	55–64	66	27	4	0		3		172
	65 lat i więcej	57	28	8	2	1	4	1	200
Miejsce zamieszkania	Wieś	53	36	7	1	1	3	0	377
	Miasto do 19 999	64	25	6	3		2		140
	20 000 – 99 999	74	19	4			3	1	210
	100 000 – 499 999	78	18	2	1		1		129
	500 000 i więcej mieszk.	83	14	3	1				93
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	47	34	9	4	1	4	1	182
	Zasadnicze zawodowe	62	32	3	1	0	2		231
	Średnie	69	23	6	1		2		290
	Wyższe	78	19	3			0	0	245
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	78	18	4					98
	Średni personel, technicy	67	29				4		40
	Pracownicy adm.-biurowi	80	17	3					63
	Pracownicy usług	68	23	5			4		60
	Robotnicy wykwalifikowani	62	30	4	2		3		111
	Robotnicy niewykwalifik.	68	25	3	4				41
	Rolnicy	54	38	4	2	2			46
	Pracujący na własny rach.	66	24	8			2		46
	Bezrobotni	58	29	8	4		2		30
	Emeryci	60	27	8	1	0	3	1	240
	Renciści	55	32	7	4		3		55
	Uczniowie i studenci	74	17	7	2				40
	Gospodynie domowe i inni	67	31				3		78
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	73	23	2	1		1		120
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	66	23	8			3		63
	sekt. pryw. poza rolnict.	69	24	3	1		2		285
	prywatnym gosp. rolnym	53	37	6	2	2			46
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	57	27	10	3	1	1		70
	Od 650 zł do 999 zł	65	28	5	1		1		137
	Od 1000 zł do 1399 zł	58	32	5	1		3		161
	Od 1400 zł do 1999 zł	75	17	6	1		1		161
	2000 zł i więcej	73	21	5	0		1		248
Ocena własnych war. mater.	Złe	65	29	2	1		3		68
	Średnie	63	27	6	1	0	2	1	368
	Dobre	67	25	5	1	0	2		512
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	91	7	2					44
	Raz w tygodniu	63	29	5	0	0	2	0	433
	1–2 razy w miesiącu	57	34	5	1		3		127
	Kilka razy w roku	69	20	7	3		3		230
	W ogóle nie uczestniczy	69	27	2	2		1		110
Poglądy polityczne	Lewica	68	24	3	2	1	2		162
	Centrum	71	22	4		0	2		267
	Prawica	64	28	6	1		1		312
	Trudno powiedzieć	58	31	6	2		3		197

TABELA 5

		Zachowanie mężczyzny wobec obcej kobiety: publiczne komentowanie niedostatków urody. Czy, w Pana(i) ocenie jest ono dla kobiety obraźliwe czy jest dla niej komplement?						Liczba osób
		Zdecydowanie obraźliwe	Raczej obraźliwe	Obojętne	Raczej nie obraźliwe	Trudno powiedzieć	Odmowa odpowiedzi	
		%	%	%	%	%	%	
Ogółem		71	23	3	1	2	0	948
Płeć	Mężczyźni	65	27	3	1	3	0	445
	Kobiety	75	19	3	1	1		503
Wiek	18–24 lata	74	19	4	3			73
	25–34	72	24	4		1		184
	35–44	79	16	2	1	2		177
	45–54	70	27	2		2		143
	55–64	69	25	3	1	1		172
	65 lat i więcej	62	26	6	2	3	1	200
Miejsce zamieszkania	Wieś	63	30	4	2	2	0	377
	Miasto do 19 999	75	18	4	1	1		140
	20 000 – 99 999	74	19	4		2	1	210
	100 000 – 499 999	74	19	3	2	2		129
	500 000 i więcej mieszk.	83	16	2				93
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	49	35	7	3	5	1	182
	Zasadnicze zawodowe	64	30	2	1	2		231
	Średnie	76	19	4	0	1		290
	Wyższe	87	12	1			0	245
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	84	15	1				98
	Średni personel, technicy	86	14					40
	Pracownicy adm.-biurowi	82	15	2				63
	Pracownicy usług	75	14	7		4		60
	Robotnicy wykwalifikowani	63	33	1	0	3		111
	Robotnicy niewykwalifik.	71	23	3		3		41
	Rolnicy	76	20	2		2		46
	Pracujący na własny rach.	87	13					46
	Bezrobotni	44	46	5		5		30
	Emeryci	63	25	6	2	3	1	240
	Renciści	65	29	3		3		55
	Uczniowie i studenci	73	19	4	4			40
Gospodynie domowe i inni	67	26	2	2	1		78	
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	80	18	1		1		120
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	72	23	3		2		63
	sekt. pryw. poza rolnict.	76	20	2	0	2		285
	prywatnym gosp. rolnym	74	22	2		2		46
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	65	29	2		4		70
	Od 650 zł do 999 zł	67	26	5	1	1		137
	Od 1000 zł do 1399 zł	73	17	4	2	4		161
	Od 1400 zł do 1999 zł	78	18	2		2		161
	2000 zł i więcej	75	21	3	1			248
Ocena własnych war. mater.	Złe	69	22	4		5		68
	Średnie	68	26	2	1	2	1	368
	Dobre	73	21	4	1	1		512
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	86	13	1				44
	Raz w tygodniu	68	24	4	1	2	0	433
	1–2 razy w miesiącu	69	27	2		2		127
	Kilka razy w roku	73	20	4	1	2		230
	W ogóle nie uczestniczy	70	25	2		2		110
Poglądy polityczne	Lewica	75	21	3		1		162
	Centrum	75	21	2	1	2		267
	Prawica	71	23	4	2	1		312
	Trudno powiedzieć	60	28	5	1	5		197